

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP TP.HCM
KHOA KẾ TOÁN – KIỂM TOÁN

MÔN HỌC
K TOÁN QUẢN TR
PHẦN 1
K TOÁN CHI PHÍ

KẾ TOÁN CHI PHÍ

CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VỀ KẾ TOÁN CHI PHÍ

TS. TRẦN VĂN TÙNG
Khoa Kế Toán – Kiểm toán
Đại học Công Nghiệp TP.HCM

MỤC TIÊU NGHIÊN CỨU

- Lịch sử hình thành và phát triển của kế toán chi phí.
- Khái niệm, bản chất, chức năng của kế toán chi phí.
- Vai trò của KTCP trong DN.
- Sự cần thiết phải tổ chức KTCP trong DN.
- Các mô hình KTCP áp dụng hiện nay trong DN.

Chương 1: Những vấn đề chung về KTCP

4 Nội dung chính

Sơ lược lịch sử hình thành & phát triển KTCP

Mối quan hệ KTCP với KTQT

Sự cần thiết phải tổ chức KTCP trong DN

Các mô hình KTCP cơ bản

1. Sơ lược sự hình thành & phát triển của KTCP

2 Nội dung chính

```
graph TD; A[2 Nội dung chính] --> B[Lịch sử hình thành]; A --> C[Yêu cầu đổi mới Của KTCP];
```

Lịch sử hình thành

Yêu cầu đổi mới
Của KTCP

1.1. Sơ lược sự hình thành của KTCP

➤ Cuốn sách đầu tiên viết về ***Kế toán chi phí*** có tựa “**Factory Accounts**” của Garcke and Fell, được xuất bản năm 1897. Nội dung chủ yếu chỉ đề cập đến việc ghi chép phản ánh chi phí sản xuất phát sinh trong các nhà máy; không tiến hành phân tích, đánh giá.

1.1. Sơ lược sự hình thành của KTCP

➤ Vào những năm 1940 đến 1960, tại các nước có nền sx phát triển, các DN chủ yếu nhằm mục đích phản ánh và đo lường CPSX SP. Đây được xem là hệ thống tính giá thành thuần túy.

1.1. Sơ lược sự hình thành của KTCP

➤ Và những năm đầu của thập niên 60, KTCP truyền thống không còn đủ sức để cung cấp thông tin cho nhà quản trị thuộc nhiều nhóm, nhiều cấp bậc quản lý nữa. Từ đó, nhiều tài liệu viết về KTQT ra đời, trong đó có bao hàm cả nội dung về KTCP giá thành truyền thống.

Như vậy, có thể khẳng định KTCP là “cái gốc” của KTQT.

1.1. Sơ lược sự hình thành của KTCP

- Từ giữa thập niên 70 đến nay, KTCP tiếp tục có sự thay đổi, nguyên nhân là do:
 - + Phát triển mạnh mẽ trong nghiên cứu cũng như trong ứng dụng thực tiễn.
 - + Nhằm đáp ứng nhu cầu thông tin về chi phí cho nhiều nhóm đối tượng sử dụng khác nhau.

1.2. Yêu cầu đổi mới của KTCP

- Trong điều kiện nền kinh tế mở và có sự cạnh tranh gay gắt, các hệ thống tính giá thành truyền thống đã bị lạc hậu và không còn phù hợp.
 - + Không thể phân bổ tương đối hợp lý và chính xác chi phí của những nguồn lực gián tiếp vốn rất lớn như CP thiết kế, tiếp thị, ...
 - + Những sai sót trong hệ thống tính giá thành cũ đã cho ra thông tin không chính xác và do vậy khiến cho các nhà quản trị không thể đưa ra quyết định đúng đắn.

1.2. Yêu cầu đổi mới của KTCP

➤ Do vậy, yêu cầu tất yếu là KTCP phải được đổi mới để trở thành công cụ quản lý hữu ích cho nhà quản trị ngày nay, cụ thể như sau:

- **Đối với các công ty sx:** KTCP phải cung cấp thông tin để giải quyết các vấn đề sau:

+ Giúp các kỹ sư thiết kế sp để có thể tổ chức sx 1 cách hiệu quả.

+ Phát hiện bộ phận nào hoạt động kém hiệu quả để có giải pháp cải tiến, nâng cao năng suất hoạt động.

+ Hướng dẫn các quyết định về cơ cấu SP.

+ Lựa chọn nhà cung cấp đúng đắn.

+ Thương lượng với khách hàng về giá bán, sp, ...

1.2. Yêu cầu đổi mới của KTCP

➤ Do vậy, yêu cầu tất yếu là KTCP phải được đổi mới để trở thành công cụ quản lý hữu ích cho nhà quản trị ngày nay, cụ thể như sau:

- ***Đối với các công ty dịch vụ:*** KTCP phải cung cấp thông tin để giải quyết các vấn đề sau:

+ Có thể đo lường chính xác CP phát sinh và khả năng sinh lời của các loại dịch vụ.

+ Tạo ra hệ thống kiểm soát hoạt động để qua đó giúp họ quản lý và tiết kiệm được chi phí, cải tiến chất lượng hoạt động và giảm thời gian làm việc của nhân viên.

2. MỐI QUAN HỆ GIỮA KTCP VÀ KTQT

2 Nội dung chính

```
graph TD; A[2 Nội dung chính] --> B[Hệ thống KTCP]; A --> C[Mối quan hệ giữa KTCP và KTQT];
```

Hệ thống KTCP

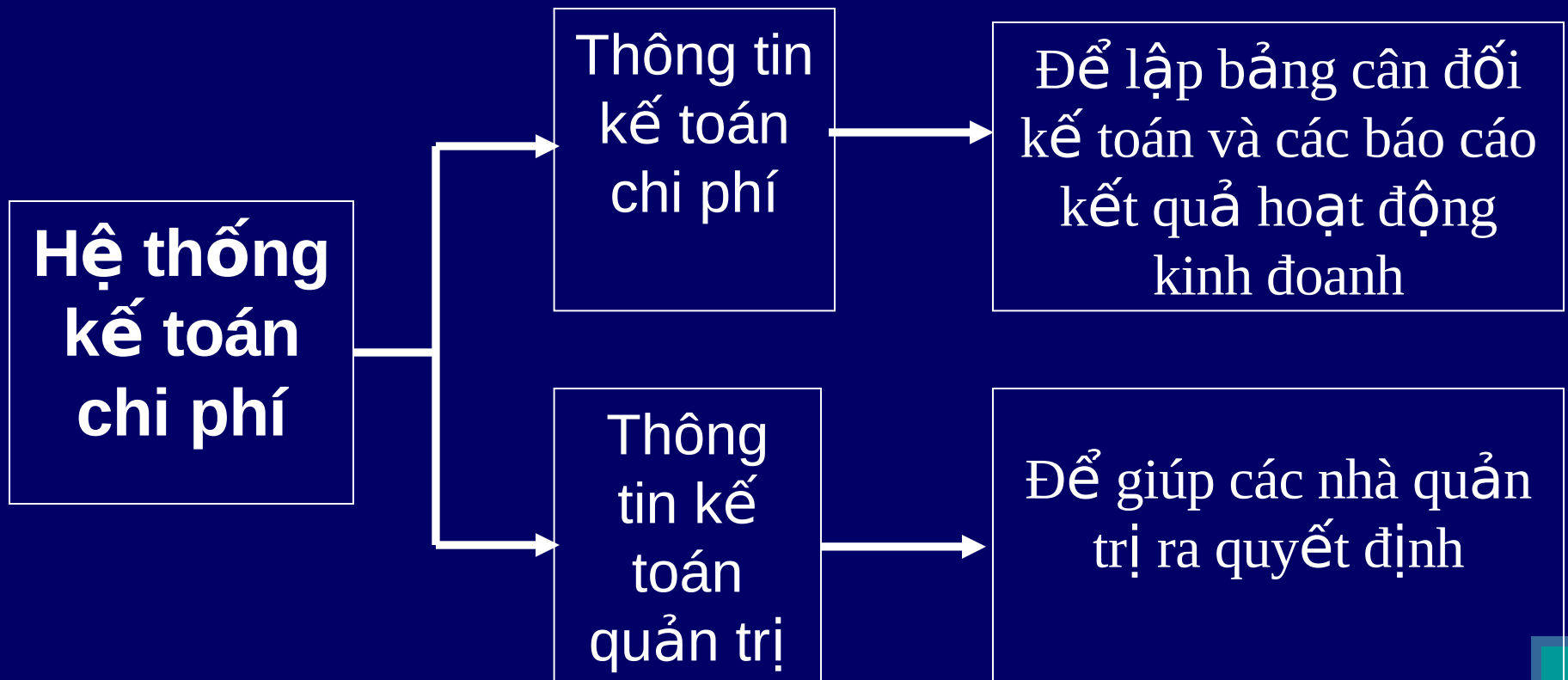
Mối quan hệ giữa
KTCP và KTQT

2.1. Hệ thống KTCP

➤ Hệ thống KTCP được dùng để ghi chép, tổng hợp và báo cáo thông tin liên quan đến các chi phí phát sinh trong kỳ của DN. Các báo cáo đó có thể là BCTC; có thể là BCQT. Do vậy, chúng ta có thể nói KTCP là sự “giao thoa” của KTTC và KTQT.

2.2. Mối quan hệ giữa KTCP & KTQT

Sơ đồ mối quan hệ giữa KTCP & KTQT

2.2. Mối quan hệ giữa KTCP & KTQT

2.2.1. Kế toán quản trị

Chức năng quan trọng của KTQT là cung cấp thông tin để lập **Kế hoạch; Kiểm soát và định hướng quyết định quản trị.**

➤ **Hoạch định và kiểm tra:**

- Xác định mức tiêu chuẩn nghiên cứu và XD phương thức để đạt được mức tiêu chuẩn đó. Đối tượng nghiên cứu của KTQT là 1 công cụ hữu hiệu nhất.

- Cung cấp các báo cáo thực hiện (so sánh số liệu thực hiện so với KH, đối tượng; để nêu lên kết quả đạt được các số liệu khác biệt và phân tích các thực

2.2. Mối quan hệ giữa KTCP & KTQT

2.2.1. Kế toán quản trị

Chức năng quan trọng của KTQT là cung cấp thông tin để lập **Kế hoạch; Kiểm soát và định hướng quyết định quản trị.**

➤ **Cung cấp thông tin cho quá trình ra quyết định:**

Tất cả các QN đều có nên ta cần thông tin, và phần lớn thông tin do KTQT cung cấp. Vì vậy, KTQT phải cung cấp thông tin linh hoạt, thích hợp, kịp thời và mang tính hệ thống, trên cơ sở phân tích các PA nội bộ thiết lập nên

2.2. Mối quan hệ giữa KTCP & KTQT

2.2.2. Kế toán chi phí

Vai trò quan trọng của KTCP là cung cấp thông tin để lập *BCTC* và *một số BCQT*.

+ **Đối với BCTC:**

- *Trị giá hàng tồn kho trên Bảng CĐKT.*
- *Giá vốn hàng bán; CP bán hàng; CP QLDN, ... để xác định lợi nhuận.*

+ **Đối với BTQT:**

- *Báo cáo giá thành SP.*
- *Báo cáo các chi phí kinh doanh phát sinh.*
- *Báo cáo phân tích chi phí.*

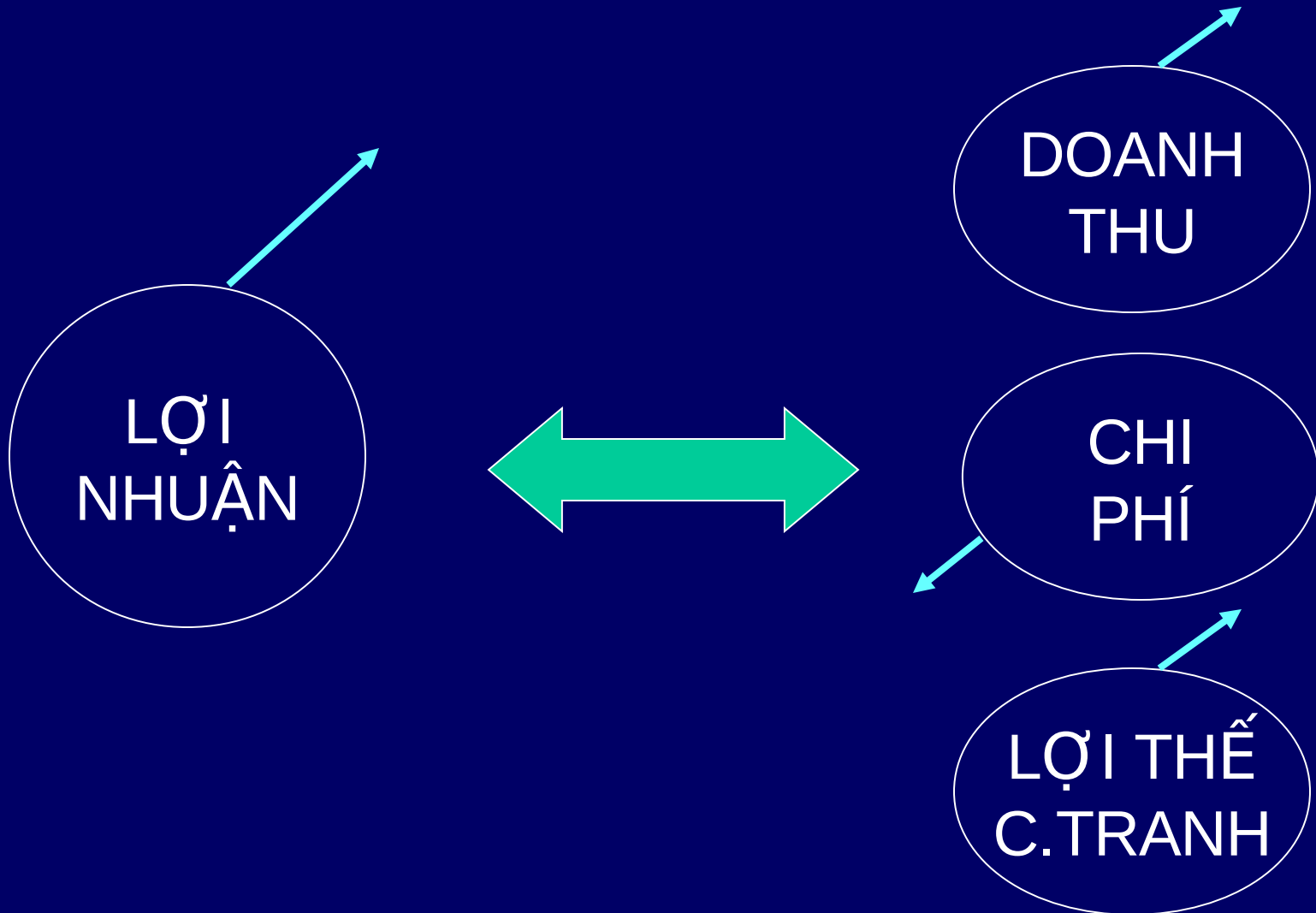
2.2. Mối quan hệ giữa KTCP & KTQT

2.2.2. Kế toán chi phí

Thông tin của KTCP hỗ trợ 1 số chức năng khác nhau:

- *Kiểm soát hoạt động: cung cấp thông tin về tính hiệu quả và chất lượng của công việc hoàn thành.*
- *Tính giá thành sản phẩm, dịch vụ.*
- *Kiểm soát quản lý.*
- *Kiểm soát chiến lược.*

3. SỰ CẦN THIẾT PHẢI TỔ CHỨC KTCP TRONG DN

3. SỰ CẦN THIẾT PHẢI TỔ CHỨC KTCP TRONG DN

DN muốn tăng LN thì phải:

+ Tăng Dthu : do nỗ lực chủ quan nhưng bị tác động của yếu tố *khách quan*.

+ Giảm chi phí để tăng LN hoặc tăng chi phí để tăng sản lượng tiêu thụ: việc tăng giảm chi phí chủ yếu do sự nỗ lực *chủ quan*.

+ Giảm giá bán để tăng lợi thế cạnh tranh: muốn giảm giá bán thì phải giảm chi phí, chủ yếu do nỗ lực *chủ quan*.

3. SỰ CẦN THIẾT PHẢI TỔ CHỨC KTCP TRONG DN

Do đó để tăng LN người quản lý phải luôn quan tâm đến kiểm soát chi phí:

- Trước khi chi tiêu:** Định mức chi phí tiêu hao và hoạch định chi phí.
- Trong khi chi tiêu:** K/soát để chi tiêu trong định mức
- Sau khi chi tiêu:** Phân tích sự biến động của chi phí để biết nguyên nhân tăng, giảm chi phí mà tìm biện pháp tiết kiệm cho kỳ sau

4. CÁC MÔ HÌNH KTCP ÁP DỤNG TRONG DN

3 Mô hình

- (1) KTCP theo CP thực tế*
- (2) KTCP theo CP thực tế kết hợp với CP ước tính.*
- (3) KTCP theo CP ñịnh mức.*

CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VỀ KTCP

TRẮC NGHIỆM & BÀI TẬP

